

sum vero deosumq; fertur, & ignorantia suam abscondit. Enimvero & nos paulo ante, ego scilicet ac tu Socrates, tergiuati similes poteramus, si dissimulare voluissimus, adeo vt non videremur nobis ipsi contraria loqui. Sigitur in iudicio nobis effect orandum, decreet quodammodo hoc efficere. Nunc autem quid opus est in hoc cœtu frustra se verbis inanibus ornare? soc. Nihil, vt mihi videtur, Laches. Sed videamus, ne forte Nicias aliquid se dicere putet, neq; verborum gratia hæc dicat. Quare ab ipso planius sciscitemur quid sentiat: ac si quid veri asserere videtur, assentiemus, sin minus, docebimus. LAC. Ipse, si vis interroga, Socrates. Ego enim satis percontatus sum. soc. Nihil prohibet. Communis enim & mihi & tibi erit interrogatio. LAC. Omnino quidem. soc. Dic mihi, o Nicia, imò dic nobis: nam & mihi & Lacheti questio hæc est communis: fortitudinem esse dicis metuentorū & non metuentorum scientiam? NTC. Equidem. soc. Hoc autem dignoscere non cuiuslibet viri opus esse, postquam neque medicus, neq; vates hoc sciet, neq; fortis esse, nisi hæc ipsam scientia sit adeptus. An non ita dicitur? NTC. Ita profuso. soc. Quare, vt prouerbio dicitur, Nō sus hoc quavis norit, neq; fortis erit. NTC. Non certe, vt mihi videtur. soc. Constat utiq; Nicia, quod neq; Crommyonia suum forte fuisse credis. Neq; iocidi gratia hæc dico, verū arbitror eum qui ita loquitur, nullius bruti admittere fortitudinem, neq; cōcedere bruti aliquod adeo sapiens esse, vt quæ per paucos homines, vel apert aliquis nō noscunt, ea leo, vt leopardus, vel apert aliquis nō uenit: sed necesse est illū qui ita, vt tu fortitudinē definit, dicere leonē, ceruum, taurū ac similia, ad fortitudinem quæ omnia natura esse instituta. LAC. Per deos recē loqueris Socrates, idque nobis, o Nicia, reuera respondeat: utru sapiētiōres nobis has ferias esse dicas, quas omnes fortes esse fatemur: vel cōtra omnium opinionē, fortes esse negare audeas. NTC. Equidem Laches, neq; bruta fortia uoco, neq; aliud quicquam ob inscitia terribilium nihil formidans, intrepidumq; & fatuū. An pueros omnes fortes vocare me putas, qui ob inscitia nihil metuunt? Arbitror equidem intrepidū nō idem esse ac forte. Nā fortitudinem & prouidentiam in paucis admodum reperiri existimo: ferocitate uero & audaciam metu carentē, omni absq; prouidentia, in multis & uiris, & mulieribus, puerisq; & senis. Quæ igitur, & tu, & alij multi fortia nominatis, ego ferocia nūcupo: fortia uero quæ prudenter discernunt, quæ audacia & quæ metu sint digna. LAC. Vides, o Socrates, quam bellē hic uir, vt putat ipse, se verbis ornare. Eos autem fortitudinis honore priuare contendit, quos alij omnes fortes esse consentiunt. soc. Ego uero nequaquam, o Laches, sed bono animo esto. Aio enim te, & Lamachum sapiētes esse, si fortes estis, & alios insuper multos Atheniensiu. LAC. Nihil aduerfus hæc inferam, etiam si quid ualeat, ne me reuera calumniantorem quendam maledicū esse dicas. soc. Ne dicas, o Laches: haud enim aduertisse uideris hunc Damonē amī cō nostrō eiusmodi sapiētiā accepisse. Damon autē Prodicus est admodum studiosus. Prodicus uero præ sophistis cæteris mirus in explicanda distinguendaq; nominum uis uerbor. LAC. Profecto his studiis se extollere Socrates magis sophistam decet, quam uirū quem ciuitas dignum iudicat qui ipse præsit. soc. Decet eum Laches, qui res maximas gerit maximā quoque habe-

Proverbia
de Plac
in Tac
ico.

re prouidentiam: inquirendum uero nunc censeo ad quid potissimū significandum Nicias fortitudinis nomen instituit. LAC. Tu ipse perquire hæc Socrates. soc. Efficia vt optime, ne tamē pures ex communi te disputatione excludat, etia tu metem adhibe, & nobiscum dicenda considera. LAC. Eito ita, si ita agendū uidetur. soc. Imò certe uidetur. Tu autē Nicia, dic nobis rursus ab initio. Scis enim principio sermonis fortitudinē nos uelati quandā uirtutis partē considerauisse? NTC. Equidē. soc. Nōne & tu quod supra est inductū, vt partē aliquā respōndisti, tanquam sint & partes alia, cū sit autem uirtutis nomine nuncupentur? NTC. Quidni? soc. An tu easdem quas ego partes nominas: Nam ego quidem præter fortitudinē, temperantiā, iustitiāq; & talia quædam nominō, nūm tu quoq; NTC. Ego quoque. soc. Attende iam, hæc enim admittimus. De his autē quæ metu digna terribiliaq; sunt, & de his quæ audacia digna sunt, deinceps consideremus, ne forte tu alia esse putes, alia quoq; nos putemus. Quæ enim nos putam, tibi exponemus. Tu uero si dissentis, doce. Arbitramur terribilia esse, quæ metum incutiunt: audienda, quæ metū nullum obiciunt. Metum uero inferūt non præterita mala, non præsentia, sed quæ expectantur. Metum siquidem futuri mali expectationē uocamus. An non & tu idem sentis, o Laches? LAC. Et maxime quidem Socrates. soc. Audis, o Nicia, terribilia metuedāq; futura mala nos dicere: audienda, futura bona, uel certe nō mala. Tūne ita de his, an aliter sentis? NTC. Ita certe. soc. Horum scientiam fortitudinem uocas? NTC. Profuso. soc. Videamus præterea utru & in hoc tertio nobiscū sentias. NTC. Quid istud? Dicam equidem. Mihi sanē atq; huic uidetur, quōrumcunq; scientia aliqua est, nō aliam scientiā esse præteritorū ut facta sunt, aliam præsentiu, ut sunt, aliam futurorū ut optime fieri possint, sed eisdem scientiæ opus esse hæc omnia nosse. Quemadmodū circa sanum, & salubre per omne tempus non alia scientia, uia medicina excepta, prospicit quæ sunt, quæ facta sunt, quæ fiēt, quō pactō fiāt, & circa illa quæ terra nascūtur, agricultura se similiter habet. Quinetia in bello uos ipsi testes entis, rem militarem subeilit, & alia omnia & futura prospicere, neq; enim subici illā uaticinō uultis, sed præesse potius, ut pote acutus quæ in bello sunt, quæ uero futura sunt prouidentem. Atqui & lex ita statuit, nōn uatem præfecto exercitus dominarī, sed præfectū exercitus uati præesse. Afferemus hæc, o Laches? LAC. Afferemus. soc. An tu nobis consentis, o Nicia ad eandem scientiam pertinere, eadem vt præterita, ut præsentia, ut futura sint cognoscere? NTC. Equidem: nam ita mihi uidetur, o Socrates. soc. Nōne uir optime, fortitudo scientia est metuedorū, contrariorūq; uel ipse prædicas? NTC. Est utique, soc. Consilium autem ea quæ metuimus, futura mala: quæ uero audemus, futura bona esse. NTC. Planē. soc. Eadem uero scientia est arundem iterum periterari, præsentiuq; & futurarum. NTC. Vera hæc sunt. soc. Nō solum igitur metuedorū, cōtrariorūq; forte fortitudo scientia est, neq; enim futura duntaxat bona male intelligit uerumetiam præsentia præteritaq; & omnia simpliciter, ut alia scientia prospicit. NTC. Ita uidetur. soc. Partem itaque tertiam fortitudinis nobis Nicia præcedisti, quāquā nos quid in uerua fortitudo sit, interrogauimus. Enim uero, vt uidetur in præsentia, secundum orationem

orationem

orationem tuā, non modo metuedorū, cōtrariorūq; fortitudo scientia est, sed bonorum omnium acque malorū, omnūq; simpliciter: ut quidē ex uerbis tuis sequitur: quomodo liber se habetū. Scie modo, an aliter iudicas, Nicia? NTC. Ita mihi uidetur, o Socrates. soc. Pures, o beate uir, huic aliquam deesse uirtutē, quæ norit bona omnia profuso, ut effecta sunt, suntq; & fiēt, malæ uel similitē: Eūmq; uirū indigere temperantia, & iusticia puras sanctitacatē, cui soli cōpetit, ut & diuina, quam humana bona, & mala prudenter intelligat, deuter hæc, apprahædat illa, quæ recte cum omnibus uiuere norit? NTC. Vera loqui uideris, o Socrates. soc. Quod ergo abs te inductum est Nicia, nō pars uirtutis, sed uirtutis uirtus est. NTC. Apparet. soc. Veruntamen fortitudinē diximus partē aliquā esse uirtutis. NTC. Diximus planē. soc. Quod uero nunc dicitur, non apparet. NTC. Nō. soc. Nō ergo inuenimus Nicia, quid ipsa sit fortitudo. NTC. Nō uidemur. LAC. Atque rebar, o amice Nicia, inuenturū te, postquam me Socrates respondente despiciebas. Ideoque perabā te ex Damonis sapiētia hæc nobis declaraturū. NTC. Bellē facis, o Laches, quod nihil tibi negotij amplius esse putas, eo quod ipse modo nihil de fortitudine nosse uisus es: solum uero id curas, utrum ego quoq; talis uidear, neq; quicquid interesse censas, modo rerū illarū nihil uerūq; intelligamus, quæ scire quæque conuenit, qui esse aliquid uult. Uideris ergo reuera humanā quiddam partē, quod non in teipsum, sed in alios respicere: Ego autem arbitror a me de his rebus esse tolerabiter dictum. Siquid uero minus comōdē dictum est, posthac cum Damonē ipso corrigam (quem tu quom nūquam uideris, existimas deridendum) & cum alia, & ubi solide affectus fuero, etiam te circa inuidiam docebo. Nam hæc maxime indigere disciplina uideris. LAC. Sapiens quidē es, o Nicia, ueruntamen Lyfimacho huic & Melsix consulo, ut studiū meum ac tuum circa filiorū eruditio nem non exigant, sed Socratem huic, quemadmodū principio dixi, ne negligat. Ego quoq; si mihi adulti essent filij, idem fecissem. NTC. Enim uero & ipse censeo, si modo uelit Socrates curam adolecētum suscipere, alium neminē esse querendū. Nempe Nicerratum huic libentissimē cōmendarem, si ipse uellet. Verū quoties de hoc uerba facio, alios quosdā ostendit, ipse recusat. Experire ergo Lyfimachē, nū Socrates tibi magis obtemperet. Lys. Par est, o Nicia: quandoquidem & ipse multa uicissim in eū cōferre paratus sum, quæ aliis non multis sane facerē. Quid ais, o Socrates: Moremne geres, curabisque, ut optimi adolecētes euadant? soc. Durum certe id esset Lyfimachē, si quis eiusmodi curam renueret. Quapropter si ego in superiori disputatione peritus apparuissem, huiusmodi in meritō ad opus hoc ipse præcipuē uocandus essem. Cū uero in eadē disputatione hæreamus, quis nostrū potius eligatur? Mihi quidē nullus præcipue eligendus esse uidetur. Ceterū cū ita hæc se habeat, uidere nūm rectē nobis consulam. Oportere, o uir, existimo (nam nihil horum esset uolo) in cōmune omnes inuicem querere primum quidem nobis ipsis optimā præceptorem, egeamus enim deinde adolecētibus, neq; pecuniis, neque uillis aliis rebus parcētes. Ita uero uiuere, ut nunc uiuimus, & filius ita curare, non consulo. Si quis autem nos irriterit, quod tam gradēs nature præceptoris ludum ingredi statuamus, Homeri illud obiciendum. At enim uir ego uero uerecundiā

nihil conducere. Quam obrem spiritus omnibus detractorum uerbis, cōmune nostrū adolecētūq; curā suscipiamus. Lys. Placent mihi quæ dicis Socrates, fatidūque quod senior sum, ed studiosius uia cum adolecētibus disscere. Sed heus, tu, sic profuso facio. Cras prima luce domū uenito, ac ne negligito, ut de his rebus cōsiliū ineamus. Nam hodiernam iam soluendus est cæcus: Efficiam quod iubes Lyfimachē: & si Deus uoluerit, cras ad te ueniam.

CLITIPHO PLATONIS, VEL, EXHORTATORII.

DIMIDIATI DIALOGI PER SONAE, SOCRATES, CLITIPHO.

CUPER mihi retuli quidam, Clitipho-
nem Aristonymi filium loquentē cum
Lyfia, Socrates quidem cōsuetudinem
uicuperate, Thrasymachi uero laudare
magnopere. CLIT. Quisquis ille, o Socrates, fuerit,
haud rectē narrauit, quæ de eū Lyfia sum loquutus.
Nam in quibusdam laudauit te, in quibusdā mi-
nimē. Postquam uero aperit succētes mihi, quan-
quā dissimulas te nihil curare, libentissimē ego ipse
tibi illa referā, præsertim cū soli sumus, ne ad eū
despiciam. Forē enim nūc nō rectē audisti, quo-
circa infensior mihi redditus es, quam decet. At si
ipse mihi potestate liberē loquedi dederis, libentissi-
mē rem tibi narrabo. soc. At tepe nimium esset, si
te prodesse mihi uolentē non tolerē. Constat enim
ubi intellexero quā malus, quā bonus sim, deterior
declinaturū esse pro uiribus, meliora profecturum.
CLIT. Audigitor. Equidem tecum uersatus,
sepe uerō Socrates uehementer obstupui, dum
te loquentem audire, mihiq; uisus es præclarissimē
omniū dicere, quoties oburgans homines uelori ē
machina tragica Deus subito exclamaret, Quōniam
ruius homines? Nescitis quō feramini, neq; oppor-
tunū quicquam agitis, qui omni studio pecunias
cumulatis incumbitis: filios autē quibus cas reliquit
estis, negligitis, neq; ut illis iultū uis sciant, eos iusti-
tix præceptoribus commēdatis, qui doceant iusti-
tiam, si doceri potest, & si exercitatione ac consuetu-
dine cōparanda est, diligenter exerceat. Neq; uos
etiā ipsos curatis uiquā. Sed cū uideatis literas,
musicā & gymnasticam uos filiosq; uestros ad suffi-
cientiā confecturos, quam uirtutis disciplinā perfec-
tā existimatis, deinde nihilominus circa pecunias
pauos esse, cur non præsentem educationem con-
temnitis: cur nō queritis aliquos, qui uos ab hac in
musica dissonātia liberēt? Etenim propter hoc deli-
ctū socordiamq; magis, quam propter pedis ad lyrā
dissonā motionē, & frater aduersus fratrem, & ciuitas
aduersus alias ciuitates immoderata, & discordi
feditioe suborta ferūtur, & cōmissio pralio extrema
patiuntur & inferunt. Vos autē dicitis, non propter
ruditate in scitiāq; sed ipse dicitur esse eos, qui
sunt iniusti. Russiq; asserere nō dubitatis, iniusti-
tiam turpē esse rem, Deoq; odiosam. Quā igitur ob
causam hoc tantū malū sponte quis eligit? Respon-
detis, hominem superatum uoluptatibus id subire,
Nōne superari præter uoluntatē est, quandoquidē
ex uoluntate est superari? Quapropter iniustitiam
re, præter uoluntatem esse omnino ratio dōcēti.

2 Diligen-

Oceasio
Dialogi
huius re-
quis de
iudican-
tus.

Proart-
hiani

